

Natur, teknik og miljø

Det har også i år været nok at se til indenfor NTM's område. De ekstreme vejsituationer har gjort, at klimatilpasningsområdet er kommet til at fylde mere. I forbindelse med budgettet fik vi afsat både drifts- og anlægspuljer, der blandt andet skal bruges til at afhjælpe de store problemer, som vi blandt andet har set i Thorsager, Nimtofte og mange andre steder i kommunen.

Vi har haft et meget stort fokus på drikkevandsbeskyttelse og har sat et stort beløb af til at hurtigst muligt at få stoppet pesticidbrug i de boringsnære beskyttelsesområder. Først for nylig har Christiansborg givet kommunerne lov til at stille krav om dette. For at beskytte drikkevand og miljø har vi også været aktive for at få forbudt gummigranulat på de kommunale kunstgræsbaner.

I SF er det hjerteblood at få skabt og beskyttet mere natur. Vi har været drivkraft i at få hævet vores naturmål til 30.000 hektar inden for de næste 10 år (-en stigning på 8.000 hektar). Og vi er allerede godt i gang. Kaløs landbrugsarealer er blevet fredet og omlægges til natur. Langt flere kommunale arealer bliver nu omlagt til natur. Og på SF's initiativ er Kolindsund kommet helt frem på dagsordenen og er blevet en del af aftaleteksten om den grønne trepart. Netop den grønne trepart kommer til at fylde meget i de kommende år, og vi arbejder benhårdt på at få skabt de størst mulige resultater for natur, klima og vandmiljø. Og så arbejder vi fortsat på at få etableret en marin naturnationalpark ud for Djurslands østkyst.

På mobilitetsområdet er vi igen lykkedes med at få besluttet en række nye cykelstier. Vi har igangsat en række nye initiativer for at forbedre den kollektive trafik – ikke mindst i landområderne. Der er blevet nedsat lokale trafiksikkerhedsgrupper for at få skabt mere sikre forhold rundt omkring i kommunen. Og om lidt starter arbejdet med at omdanne Rønde til en langt mere attraktiv by – ikke mindst for de bløde trafikanter. Desuden er der på SF's initiativ ved at blive udarbejdet en tilgængelighedsstrategi for at give mennesker med handicap en bedre adgang til det offentlige rum og naturen.

På klimaområdet er vi i kommunen godt på vej til at opnå vores mål om klimaneutralitet – selvom vi i år måtte indkassere et nederlag, da vores ønske om etablering af et kommunalt energiforsyningsselskab faldt i byrådet med den mindst mulige margin, men mon ikke vi får en ny chance i forbindelse med efterårets budgetlægning?

Kultur, fritid og Landdistrikter

Året der er gået i Kultur-, Fritids- og Landdistriktsudvalget har været et år med flere vigtige beslutninger og tiltag, der styrker kulturlivet i Syddjurs.

Et af de lovende projekter er etableringen af et kunstnerisk talentakademi. Her står Kulturskolen i spidsen, bakket op af en række lokale kultur- og uddannelsesinstitutioner. Målet er at styrke det lokale kunstmiljø med særligt fokus på de unges møde med kunsten. Vi har i udvalget bevilget 100.000 kr. til projektet, og nu afventer vi blot godkendelse fra Statens Kunstfond for at gøre projektet til virkelighed. En anden forandring er, at bogbussen nåede endestationen i 2024. Det betyder dog ikke, at tilgængeligheden bliver dårligere – tværtimod. De fem byer, som bogbussen besøgte, og som ikke tidligere havde bogstationer, får nu deres egne. Det gælder Kongsgårde, Tved, Feldballe, Tirstrup og Hyllested. Og derudover vil biblioteket opsætte en station i Thorsager. Dette sikrer, at alle borgere har nem adgang til biblioteksservice, uanset hvor de bor.

Vi har også fået sat skub i vores pulje til kunst i det offentlige rum. Den finansieres nu af 1 % af indtægterne fra grundsalg, og sidste år besluttede vi, at midlerne går til to projekter i Rønde – et i det nye børnehus og et i forbindelse med renoveringen af hovedgaden.

En aktuel udfordring, vi arbejder med, er kunstgræsbanerne i kommunen. Kommunen har besluttet ikke at støtte anlæggelsen af nye baner med gummigranulat, hvilket vi i SF bakker op om. Men vi må også erkende, at klubberne er pressede – priserne på de nye, miljøvenlige underlag stiger, og det kan blive en økonomisk byrde. I Rønde er det særligt kritisk, da banen forventes at skulle skiftes inden for tre år. I Hornslet har man desuden udfordringer med at integrere kunstgræsbanen med den nye udskoling, som ellers var en del af planlægningen. Det er en problematik, vi vil arbejde videre med.

Familier, børn og læring

Kommunen har ansvaret for de tilbud, der er til børnefamilierne, til børnene og de unge. Kommunen skal derfor have overblik over, hvordan man bedst muligt understøtter, at alle børn og unge får de optimale muligheder for et godt liv. Den 21. juni 2023 vedtog byrådet den sammenhængende politik for familier, børn og læring. Det var en klar SF-ambition for den indeværende byrådsperiode. SF har i den forgangne periode blandt andet været med til at gennemføre flere af vores valgløfter:

Vi ville arbejde for, at de kommunale sundhedsplejersker fortsat skal være et tilbud til alle nye forældre – det er lykkedes, og sundhedsplejen er tilført midler hertil. Der bliver en endnu højere kvalitet i det, kommunen tilbyder til pasning af de små børn (dagpleje og institutioner). Både i de fysiske rammer og i form af kompetente og engagerede medarbejdere:

Der er indviet en vuggestue og en ny daginstitution i Hornslet og besluttet at bygge endnu en ny i Rønde. Minimumsnormeringer er indført og ambitionerne for andelen af uddannede pædagoger er fastholdt.

Skolerne er forankrede i lokalsamfundene og spiller sammen med det omkringliggende samfund. Snusepraktikker og samarbejde med virksomheder og foreninger er styrket.

Skolerne har fået tilført flere millioner i tildelingsmodellen til det generelle arbejde og arbejdet med inklusion af børn med særlige udfordringer. Men vi er ikke i mål! Der skal fart på investering i kompetenceudvikling af alle medarbejdere.

Der er blevet gennemført forsøg med madordninger på flere skoler med gode resultater. Og i det budget vi vedtog for 2025 er der afsat nye penge til at gå videre i den retning. I skrivende stund er der 8 skoler, der har søgt ind på puljen, og vi afgør i maj, hvilke projekter, der skal have støtte de kommende to år.

Om lidt kan vi indvie den nye skole i Hornslet. En udskolingsafdeling bygget efter helt nye principper.

I 2023 og 2024 har vi oplevet en turbulent tid i familieafdelingen. Det har desværre været nødvendigt med nogle lederskift på vigtige poster for at få styr på arbejdsmiljøet og dermed også på den service, afdelingen yder til nogle af de mest pressede familier. Vi følger udviklingen tæt i udvalget for at finde frem til årsagerne. Også hvis der mangler ressourcer. Der er nu tilført tæt på 10 mio. så budgettet skulle passe bedre til virkeligheden. Udfordringer mangler vi ikke, og der skal nok være noget at tage fat på også når 2025 er omme og et nyt byråd træder til.

Socialudvalg og beskæftigelse

Mens vi venter på regeringens "reformudspil", hvor vi ser ind i radikale ændringer af beskæftigelsesindsatsen samtidig med, at der er lagt op til besparelser på 3 mia.kr. I Syddjurs Kommune betyder det godt og vel 21 mio.kr., vil jeg lige kaste lys på et par områder i den forbindelse. Hvordan det reformudspil kommer til at se ud, ved vi forhåbentligt inden sommerferien, så vi – om nødvendigt – kan tage det med ind i budgetforhandlingerne i efteråret. Imens det arbejde pågår på Christiansborg, vil jeg ikke gå så meget i detaljer på beskæftigelsesområdet, men blot nævne, at reformerne på området også er velkomne af flere årsager. Det er klart at bureaukratiet er blevet for belastende på området, så antallet af regler skal ned, og det er helt i tråd med den borgertilfredshedsundersøgelse, der blev lavet i 2024, hvor borgernes bemærkninger om at være kastebold i Kafkask systemhelvede var kendetegnende for evalueringen.

På beskæftigelsesområdet har det iøjnefaldende de seneste år også været psykisk arbejdsmiljø i afdelingen "jobafklaring og sygedagpenge". I den sag er det sidste komma næppe sat endnu, og det er opslidende for alle at være i den slags langstrakte arbejdsmiljøbelastninger. Måske kan det også undgås med en reform af hele området, hvem ved?

På socialområdet er der en del flere spændende nedslag fra det sidste års arbejde. Mens beskæftigelsesindsatsen er reguleret til sokkeholderne, er der mere dynamik og initiativ på socialområdet.

I CSR har vi igangsat "Borgeren ved roret", som skal rulles helt ud i efteråret. Derudover har vi igangsat etableringen af mestringscentre, som skal være borgernes adgang til socialområdet. Forhåbentligt let tilgængeligt med stationer fordelt rundt omkring i kommunen med kendte medarbejdere. Hovedsæde i Rønde og opstart juni 2025.

På socialområdet er der lavet forsøg med tro- og loveerklæringer på to områder – en om ledsagelse, en om merudgifter. Begge med positive erfaringer, som har betydet at BPA er kommet med på listen.

Fokus på samarbejde med pårørende har der været på flere planer. Igen i år har SYBA været med til at etablere en fantastisk fed fest for borgere fra flere af vores botilbud og deres pårørende. Igen i år i Ørum og med Kandis på toppen. Det skal vi efter min mening have råd til at fortsætte med, og jeg kan forstå, at økonomien til den fest strammer til. I forbindelse med ungeområdet har vi gjort erfaringer med info-møder for unge og deres pårørende når de nærmer sig 18-årsalderen, så kommunen forsøger at orientere og forberede både unge og typisk forældre på, hvad der sker, når "barnet bliver voksent".

Boligplaner på socialområdet har fået lidt opmærksomhed fra pressen i den sidste tid. Særligt omkring Kollegiet i Hornslet, som vi forventer at lukke. For et år siden omlagde vi Kollegiet, så det skulle kunne rumme en bredere målgruppe indenfor autismeområdet. Det har vist sig vanskeligt/umuligt at fylde pladserne ud, så vi har sendt en lukning af kollegiet i høring på byrådsmødet i onsdags. Den kommer til at larme lidt, indtil vi har fået taget omsorgsfuldt hånd om de borgere, der oplever at komme i klemme i den sammenhæng.

Sundhed og ældre

Erhverv og plan

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget står jo for den overordnede planlægning og hermed kommuneplanen. Vi vedtog for snart mange år siden, at vi skulle lave kommuneplanen midt i byrådsperioden, så det siddende byråd kunne arbejde videre med den plan, de selv har lavet. Det er ikke lykkedes endnu, da vi forventer at have kommuneplanen klar til sommer, hvor vi jo næsten kan lukke og slukke for denne byrådsperiode. Den er blevet til efter en lang og meget borgerinvolverende proces, med flere områdebaserede arbejds møder. Dens rammeudlæg tager udgangspunkt i et nyt arealbarometer, hvor vi har lavet kriterier for, hvordan man kan vurdere om ønskede arealudlæg giver mere værdi til et område. Og det handler både om natur, kultur og infrastruktur. Det skulle gerne føre til, at der laves færre u hensigtsmæssige arealudlæg.

Det er ikke lykkedes at lave sådan et lille overskueligt hæfte, hvor man kan se hele planen. Men det skyldes jo, at det er et kompliceret dokument med mange lag.

Det er også økonomiudvalget, der arbejder med udviklingen af lufthavnen. Vi er jo stadig medejere af lufthavnen, og derfor er vi selvfølgelig også interesserede i at den kommer godt i land, så den kan komme på private hænder. Det er en stor arbejdsplads i kommunen, og den er kritisk infrastruktur. Heldigvis går det jo også i retning af, at flyvning bliver mere klimavenlig og får nye brændstoffer. Vi holder også meget øje med, om den plan direktionen har lavet for bedre sagsbehandling og borgerkontakt bliver ført ud i livet. Der er stadig områder, hvor man får tilbagemeldinger fra borgere, der vækker stor undren. Det skal blive bedre!